

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoPr/5/2023
Identifikačné číslo spisu:	4420205599
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4420205599.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J. F., narodeného A., H., proti žalovanému Dopravní podnik města Děčína, a. s., Děčín, Dělnická 106, Česká republika, IČO: 62 240 935, o náhradu mzdy a iné, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 6C/91/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. augusta 2021 sp. zn. 5Co/63/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 23. júna 2021 č. k. 6C/91/2020-115 zastavil konanie v časti o ochranu osobnosti a žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v časti konania o ochranu osobnosti nepriznal.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením z 31. augusta 2021 č. k. 5Co/63/2021-132 odvolanie žalobcu odmietol a žalovanému voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktoré sám spísal a podpísal (č. l. 144 spisu).

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací v zmysle § 35 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“), po zistení, že dovolanie podala strana sporu (žalobca), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP (§ 447 písm. e) CSP).

5. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza, že

podmienkou dovolacieho konania je obligatórne zastúpenie dovolateľa advokátom v dovolacom konaní (§ 429 ods. 1 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

6. Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

7. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

8. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

9. V danom prípade však odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí (viď s. 4 a 5 rozhodnutia krajského súdu „Poučenie“) strany riadne poučil (okrem iného) aj o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom a o nutnosti spísania dovolania a ďalších podaní dovolateľa týmto kvalifikovaným zástupcom s výnimkou prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP. Napriek uvedenému okresný súd uznesením z 05. apríla 2023 č. k. 6C/91/2020-224 vyzval dovolateľa odstrániť vady svojho podania z 22. decembra 2021 a poučil dovolateľa na splnenie si povinnosti v zmysle § 429 CSP.

10. Dovolateľ v reakcii na uznesenie okresného súdu, ktorým ho vyzval na odstránenie vád svojho dovolania, vo svojom podaní z 26. apríla 2023 uviedol, že Centrum právnej pomoci nepriznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci a žiada súd o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

11. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že oprávnenie ustanoviť právneho zástupcu účastníkovi pre súdne konanie patrí v plnom rozsahu do právomoci Centra právnej pomoci (ďalej len „CPP“) zriadeného zákonom č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov. V prípade, že účastník po 01. januári 2012 požiadal súd o ustanovenie právneho zástupcu, súd bol povinný iba odkázať účastníka s jeho žiadosťou na príslušné Centrum právnej pomoci, nemohol však už o takejto žiadosti rozhodnúť, ani účastníkovi právneho zástupcu sám ustanoviť.

12. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že Centrum právnej pomoci, Kancelária Komárno o žiadosti dovolateľa na poskytnutie právnej pomoci v predmetnej veci rozhodla dňa 27. januára 2022 rozhodnutím č. sp. KaKN/1970/2022 (pozri č. l. 236 spisu) tak, že dovolateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci.

13. I napriek náležitému poučeniu zo strany súdov nižšej inštancie je z obsahu spisu zrejmé, že dovolanie nebolo spísané advokátom, dovolateľ nepreukázal zastúpenie advokátom, ani vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa oprávňujúce ho na spísanie dovolania (§ 429 ods. 2 písm. a) v spojení s § 468 CSP).

14. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, publikovaného pod R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

15. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľoch, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložili v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

16. Podľa § 447 písm. e) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že nie je splnená osobitná obligatórna podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP), pretože žalobca ako dovolateľ nie je v dovolacom konaní zastúpený advokátom a nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP. Na tomto základe dovolací súd tak dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e) CSP odmietol pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v nedostatku právneho zastúpenia bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/160/2017, 4Cdo/10/2018, 4Cdo/190/2019 ako R 39/2020).

18. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.